

PATVIRTINTA
Anykščių rajono savivaldybės
Jaunimo reikalų tarybos
2022 m. gruodžio 2 d.
posėdyje Nr. 1-JT-08

**ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
JAUNIMO REIKALŲ TARYBA**

Anykščių rajono savivaldybės Merui
Anykščių rajono savivaldybės Administracijos direktoriui

**PASIŪLYMAS
DĖL JAUNIMO UŽIMTUMO VASARĄ IR INTEGRACIJOS Į DARBO RINKĄ
PROGRAMOS ANYKŠČIŲ RAJONE ĮGYVENDINIMO**

Anykščiai
2022-12-02

Anykščių rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba (toliau – SJRT), lygybės principu sudaryta iš savivaldybės administracijos ir savivaldybės tarybos bei išrinktų jaunimo atstovų, atkreipia Anykščių rajono savivaldybės Mero ir administracijos dėmesį į jaunimo nedarbą ir įtraukimą į darbo rinką. 2022 m. spalio 26 d. posėdžio metu SJRT, išanalizavusi 8–11 klasių mokinių apklausos, dėl jaunų žmonių poreikio dirbti vasaros atostogų metu bei papildydama 2021 m. gruodžio 28 d. raštą Nr. 1-JT-09, siūlo Savivaldybės tarybai, Savivaldybės Merui ir Savivaldybės administracijos direktoriui įgyvendinti pasiūlymą „Dėl jaunimo užimtumo vasarą ir integracijos į darbo rinką programos Anykščių rajone įgyvendinimo“ (nutarimas įformintas 2022 m. spalio 26 d. posėdžio protokolu Nr. 1-JT-07).

2022 metų rugsėjo - spalio mėnesiais SJRT vykdė 8-11 klasių moksleivių apklausą, siekdama išsiaiškinti jaunų žmonių poreikį. Iš 485 apklaustųjų 202 (41,6 proc.) teko dirbti vasaros atostogų metu, 145 neteko (29,8 proc.), o 137 dirbti norėjo, tačiau negalėjo (28,2 proc.). Iš pastarųjų daugiausia 36 mokiniams (26,2 proc.) nepavyko įsidarbinti, nes darbdavys skeptiškai žiūrėjo į jų amžių, o 9-iems sutrukdė patirties trūkumas. Respondentai įvardijo, kad nedaug žmonių nori įdarbinti vaikus, reikėjo pagalbos, nebuvo tiek daug galimybių. Net 324 (66,8 proc.) mokinių nurodė, kad moksleivių darbas vasaros atostogų metu yra svarbus, suteikiantis galimybę įgyti patirties ir išbandyti save (38,1 proc.) bei galimybę užsidirbti pinigų, geriau suprasti jų reikšmę (19,7 proc.).

2021 metų lapkričio - gruodžio mėnesį SJRT vykdė darbdavių apklausą, siekdama išsiaiškinti poreikį įdarbinant jaunuolius vasaros atostogų metu. Buvo klausiama, ar darbdavys per paskutines dvi vasaras buvo įdarbinęs 14-19 metų jaunuolius ir kiek tokio amžiaus darbuotojų planuotų įdarbinti 2022 metų vasarą. Iš 26 atsakiusių darbdavių 14 nurodė, kad 2021 m. vasarą buvo įdarbinę moksleivius (5 nurodė, kad buvo įdarbinę 26 moksleivius). 13 darbdavių planuoja įdarbinti moksleivius ir 2022 m. vasarą (5 nurodė, kad įdarbintų 25-26, kiti skaičiaus neįvardijo). Apklausos rezultatai rodo, kad darbdaviai Anykščių rajone pasitiki tokio amžiaus žmonėmis ir mato jų vertę.

SJRT, atkreipdama dėmesį į pateiktus duomenis, jaunimo poreikius bei jauniems žmonėms kylančias problemas, ateinančiam 2023 metų biudžetiniam laikotarpiui siūlo įgyvendinti Jaunimo užimtumo vasarą ir integracijos į darbo rinką programą Anykščių rajone.

Atsižvelgiant į tai, kad analogiškos programos įgyvendinamos ir kitose Lietuvos savivaldybėse bei skatinamas Jaunimo reikalų agentūros (dalis programos lėšų gali būti finansuojama šios įstaigos), siūlome apsvarstyti šios programos įgyvendinimą ir Anykščių rajone. Siūlome tokias programos gaires:

- Programa skirta savivaldybėje gyvenamąją vietą deklaravusiems 14–19 m. jauniems žmonėms, besimokantiems savivaldybės teritorijoje veikiančioje ugdymo įstaigoje pagal pagrindinio, vidurinio ar profesinio ugdymo programas.
- **Programos vykdymo terminas** – liepos–rugpjūčio mėnesiai, ne ugdymo proceso metu.
- **Programos tikslas** – sudaryti palankias sąlygas kokybiškam jaunimo užimtumui didinti vasaros atostogų metu.
- **Programos uždaviniai:**
 - didinti jaunimo motyvaciją pasirinkti sezoninį darbą vasaros metu (ne ugdymo proceso metu), kaip vieną iš užimtumo priemonių;
 - padėti jaunimui integruotis į darbo rinką vasaros atostogų metu;
 - remti darbdavius, pagal Programą įdarbinusius jaunuolius, kompensuojant darbo vietos išlaikymą Programoje nustatyta tvarka.
- **Programoje dalyvauti gali:**
 - juridiniai asmenys, įsteigtos organizacijos, ūkininkai bei individualia veikla besiverčiantys piliečiai, kurie veiklą vykdo savivaldybės teritorijoje;
 - pagal gyvenamąją vietą savivaldybės teritorijoje registruoti 14–19 m. jaunuoliai, besimokantys savivaldybės teritorijoje veikiančioje ugdymo įstaigoje pagal pagrindinio, vidurinio ar profesinio ugdymo programas.
- **Darbdaviui**, dalyvaujančiam Programoje ir mokančiam ne mažesnę nei 1 minimali mėnesinė alga (MMA) per mėnesį už kiekvieną įdarbintą jaunuolį **lėšos kompensuojamos tokia tvarka:**
 - už jaunuolį, įdarbintą visu darbo krūviu (etatu), kompensuojama ne daugiau kaip 50 procentų nustatytos Lietuvos Respublikos minimalios mėnesinės algos dydžio kompensacija. Jei jaunuolis dirba ne visu darbo krūviu, kompensacija skaičiuojama proporcingai pagal faktiškai dirbtą darbo laiką;
 - kompensuojamų išlaidų periodas – liepos–rugpjūčio mėnesiai, ne ugdymo proceso metu;
 - kompensacija tam pačiam darbdaviui gali būti skiriama ne daugiau kaip 5 įdarbintus jaunos asmenis, ne ugdymo proceso metu;
 - dirbti pagal Programą įdarbintas jaunuolis gali ne ilgiau kaip du mėnesius, ne ugdymo proceso metu.

Verta paminėti ir tai, kad Jaunimo reikalų agentūra konkurso būdu finansuoja savivaldybių projektus. Maksimali suma, kurią buvo galima gauti 2022 m. buvo 12 tūkst. Eur. Maksimalus Savivaldybės prisidėjimas 2022 m. buvo 40 proc., t.y. 4800 Eur. Savivaldybės, norėdamos dalyvauti Programoje ir gauti papildomai lėšų, turėtų patvirtinti savo Programą ir joje numatyti lėšas.

SJRT mano, kad tokios programos įgyvendinimas paskatintų jaunuolius įsilieti į darbo rinką, didintų jaunimo užimtumą vasaros metu. Jauni žmonės įgytų reikalingos patirties, didintų savo profesinį orientavimąsi bei būtų remiami Anykščių rajono verslai ir darbdaviai.

Anykščių rajono savivaldybės
jaunimo reikalų tarybos pirmininkas

Šarūnas Grigonis